

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
Кафедра звукорежисури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Домбругова Н.М.

«_____» _____ 20__ року

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА ЗДОБУТТЯ
ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

галузь знань В КУЛЬТУРА, МИСТЕЦТВО ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ
(шифр і назва галузі знань)
спеціальність В1 АУДІОВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ТА МЕДІАВИРОБНИЦТВО
(шифр і назва спеціальності)
спеціалізація В1.03 ЗВУКОРЕЖИСУРА
(шифр і назва спеціалізації)
освітньо-професійна програма ЗВУКОРЕЖИСУРА
(назва спеціалізації)
Інститут, факультет, відділення ЕКРАННИХ МИСТЕЦТВ
(назва інституту, факультету, відділення)

Київ – 2025

Методична розробка для здобувачів вищої освіти галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво, спеціалізації В1.03 Звукорежисура.

Розробники:

Курбанов Георгій Олександрович – доктор мистецтв, старший викладач кафедри звукорежисури.

Методичні рекомендації розглянуті та затверджені на засіданні кафедри

(назва кафедри, факультету / інституту)

Протокол від ____ . ____ .20__ № ____

Завідувач кафедри _____ Наталія Домбругова

Методичні рекомендації до виконання і оформлення дипломного проєкту (бакалавр)

Захист творчої роботи є результатом комплексної підготовки майбутнього звукорежисера до професійної діяльності.

Метою творчої роботи є практичне втілення набутих впродовж навчання знань, умінь і навичок в процесі виконання авторської звукорежисерської роботи. Виконання творчої роботи складається з декількох етапів:

- створення відео (*+аудіо) звукорежисерської роботи; носія (DVD) авторської
- написання пояснювальної анотації;
- підготовка усного виступу та підбір фрагментів для демонстрації на захисті (якщо тривалість дипломного проєкта перевищує 20 хвилин або є демонстрацією роботи дипломанта над створенням аудіо носія, концертно-видовищного заходу);
- захист творчої роботи на Державному іспиті.

На першому етапі студент разом з керівником обирає мистецький жанр майбутньої роботи серед визначених:

- телевізійна робота (короткометражний ігровий телефільм, телепрограма, документальний фільм, навчальний фільм, фільм-дослідження тощо);
- відеоробота (кінофільм, анімаційний фільм);
- театральна робота (музично-шумове оформлення вистави студентського, дитячого, лялькового, драматичного та ін. театрів, телевістава), професійно знята відео версія;
- концертно-видовищна робота (музичне оформлення та запис в умовах концертного залу видовищного заходу студентського свята, театралізованого концерту, шоу-програми тощо), професійно знята

відеOVERсія з демонстрацією фрагментів роботи дипломанта та звукове вирішення специфічних моментів в роботі/підготовці до заходу;

- студійна робота (запис соліста: співака, інструменталіста; чи музичного колективу: оркестру симфонічного, камерного, естрадного; ансамблю вокально-інструментального, вокального, інструментального; хору; естрадної групи; рок-гурту тощо), професійно знята відео версія процесу звукозапису з зазначенням особливостей роботи та аудіоносій (замість аудіоносія можна використати відеокліп гурту, звуковою доріжкою в якому є запис дипломанта).

Створений DVD (+ CD*) носій повинен мати загальну тривалість 15-20 хвилин, за виключенням жанрів, що за своєю сутністю передбачають інший хронометраж (серія рекламних роликів або кліпів, театральна вистава тощо).

На другому етапі створюється пояснювальна анотація до дипломного проекту, опрацьовується певний обсяг інформаційних джерел (літературних, довідкових, інтернет-видань), практична та документальна підготовка до здійснення роботи.

Загальний обсяг анотації становить 10-15 сторінок і має таку структуру: титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел (за необхідністю) та додатки. Анотація виконується українською мовою і друкується на одній стороні аркуша (формат А4) шрифтом Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал 1,5; поля: зверху, знизу і справа 15 мм, зліва 25 мм. Нумерація сторінок розташовується у правому верхньому куті. Зразок та детальні рекомендації щодо оформлення та змісту анотації можна отримати на кафедрі.

У вступі (обсягом 1-2 сторінки) необхідно обґрунтувати практичну актуальність здійсненої звукорежисерської роботи та особисту зацікавленість темою, визначити мету і поетапні завдання творчої роботи, окреслити коло використаних інформаційних джерел та дати загальну характеристику творчо-

виробничої майстерні (телестудії, рекламної агенції, радіостанції, студії звукозапису, концертної організації, театру, музичного колективу тощо), на базі якої здійснювалась авторська звукорежисерська робота.

Основна частина (4-6 сторінок) розкриває послідовний, детальний хід виконання роботи з необхідними екскурсами в історію та теорію питання. Для теле-, відео-, радіо-, концертно-видовищної або театральної роботи повинні бути представлені сценарний план твору, музично-шумова партитура та звукова експлікація що містяться в додатках. У тексті анотації дипломант робить посилання з поясненнями та аргументацією звукового вирішення тої чи іншої сцени. Якщо робота передбачала студійний запис музичного колективу чи соліста, необхідно подати характеристику музичних інструментів та співацьких голосів, що брали участь у записі та методику самого запису. Також у цьому розділі міститься детальна інформація щодо використаної звукорежисерської техніки та апаратури, її якісна оцінка.

У висновках (1 сторінка) необхідно проаналізувати виконання кожного з поставлених у вступі завдань і зробити загальний підсумок щодо власної звукорежисерської діяльності на прикладі даної творчої роботи.

Список використаних джерел (за необхідності) складається за алфавітом та єдиною загальною нумерацією у такій послідовності: українські та російські літературно-довідкові джерела, джерела іноземною мовою, інтернет-видання з точними вказівками Web-сайтів.

Творча робота обов'язково має містити **додатки**, на які є посилання в тексті: ілюстрації (фото з backstage), фотоматеріали, нотні тексти, літературний сценарій, театральні та концертні програмки тощо. Також в додатках розміщується основний документ планування і розробки фільму, звукорежисерська експлікація або музично-шумова партитура (для вистави). В особливих випадках її може замінити мікшерський паспорт.

На третьому етапі студент готує усну доповідь (до 5 хвилин), в якій стисло характеризує мету та завдання роботи, коротко висвітлює хід роботи та основні висновки. Також студент підбирає з відеоносія кілька коротких

фрагментів (загальною тривалістю до 5-10 хвилин в змонтовану і належним чином оформлену презентаційну версію дипломного проекту, якщо його тривалість більша за 20 хвилин) для підтвердження виголошених на доповіді положень або демонструє роботу повністю. На початку дипломної роботи обов'язково мають бути титри, що дають членам ДЕКу інформацію про заклад захисту роботи, кафедри і майстерні виконавців, назву роботи і рік її виконання (зразки змісту титрів та вимоги до технічних характеристик носія можна отримати на кафедрі). Робота має бути належним чином оформлена зовні, сам DVD підписаний і містити інформацію тотожну титрам.

На Державному іспиті після доповіді та демонстрації DVD носія студент відповідає на запитання членів ДЕКу, веде дискусію з предмету обговорення та власне захищає свою творчу роботу.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕАТРУ, КІНО І ТЕЛЕБАЧЕННЯ ІМЕНІ І. К. КАРПЕНКА-КАРОГО
Інституту екранних мистецтв

Кафедра Звукорежисури

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
на тему

« _____ »

Студента/тки _____4_____ курсу ЗВР групи
Освітньої програми _____Звукорежисура_____
Спеціальності 021 Аудіовізуальне мистецтво
та виробництво
Галузі знань 02 Культура і мистецтво
Ступеня вищої освіти _____бакалавр_____

Науковий керівник _____
(почесне, вчене звання, науковий ступінь)

_____
(ПІБ наукового керівника)

Київ – 20__

Зміст

Вступ	3
Основна частина	
1.....	4
2.....	5
2.1.....	5
2.2.....	6
3.....	7
Висновки	9
Додаток А Звукова експлікація	10
Додаток Б Мікшерський паспорт	13

Вступ

Короткометражний ігровий фільм «*» знято на камеру ... в форматі ...
Хронометраж фільму * хвилин. Режиссер – *, оператор.

З професійних акторів було зайнято ... Усі інші, головні й епізодні ролі виконували ....

Особливість зйомки (задуму фільму, ідея...) полягає в тому, аби створити ....

Історія (тема) фільму ... У самій назві фільму закладена ... Актуальність поставленої в фільмі проблеми в українському ... зростає (або була актуальна завжди) внаслідок таких-то подій

Фільм для широкої аудиторії і не має вікових, або інших обмежень (фільм буде цікавим для певної категорії). Планується показ фільму у молодіжних фестивальних програмах і конкурсах...

Мене зацікавив цей фільм тим, що ... В звуковому рішенні я запланувала(в) використати ... концепцію, тому що ... Музичну драматургію побудувати на ... (лейттема, музична імпровізація, контраст і взаємодія декількох тем, використання компілятивної музики, написати власну композицію тощо)

Якщо дипломна робота пов'язана з театром, то потрібно вказати, що дипломною роботою буде знята на відеокамеру вистава * режисера* в театрі*. Детально описати профіль і стиль роботи цього театру та режисера, а далі читайте фільм=вистава.

Основна частина

Хронометраж - 0'***". (DVD)

Технічна характеристика.

Запис звуку на знімальному майданчику:

Основною задачею був запис чорнової(чистої) фонограми. Вибір необхідного обладнання напряду залежав від бюджету, тому мною була обрана максимально доступна апаратура:

Перелік апаратури...

Монтажно-тонувальний період:

Тонування, запис синхронних шумів та перезапис, відбувалися на Кіностудії ім. О.П.Довженка у четвертому тон ательє...

Використовувались мікрофони Neumann U 87

Запис звуку: ПК ... у програмі Nuendo 4 з використанням ... обладнання (звукова карта, мікшерна консоль тощо).

Монтаж, зведення та обробка відбувалися в домашній студії:...

1. Підготовчий період

У підготовчому періоді мною було розроблено звукорежисерську експлікацію...

2. Знімальний період. Специфіка роботи на знімальному майданчику

Специфічність роботи над цим фільмом полягала в тому, що ...

Як приклад тексту: Одним з завдань під час знімального періоду став запис оригінальних звуко-шумових фактур, звукових дублів, реплік масовки під час репетицій та чорнової фонограми, за умов використання кінокамери «Конвас», яка створює перешкоди для запису чистого звуку. Більшість сцен з фільму знімалися на натурі (інтер'єрі).

Дуже важливо було записати максимальну кількість оригінальних синхронних дублів, тому що насичені масові звукові сцени дуже складно відтворити штучно в тон ательє / фільм побудований на психологічній грі акторів (авторському тексті за кадром), тому було вирішено записувати тільки чорнову фонограму.

3. Монтажно-тонувальний період

Тонування

Приклад тексту: Складність у роботі над тонуванням фільму полягала у тому, що ролі озвучували переважно непрофесійні актори (використовувалось

неприспосоване для цього приміщення)... Під час монтажу дублів і укладання тексту я...

Запис синхронних шумів

Моєю головною метою при роботі с записом синхронних шумів в тон ательє, було максимально зосередитися на сценах крупного плану. Також я намагалася продублювати шуми, що були записані на майданчику, намагаючись передбачити проблему невідповідності звучання шумів, записаних в різних акустичних умовах.

Запис музики

Монтаж. Підбір фонових шумів та укладання синхронних шумів

Я використовувала фонові шуми як фонотечні, так і ті, що були записні мною на знімальному майданчику.

При роботі з синхронними шумами головним завданням було мінімалізувати різницю в звучанні шумів, записаних в різних акустичних умовах (на знімальному майданчику та тон ательє). Для цього я користувалася *** обробкою.

Музична партитура була написана композитором *** / для фільму підібрана компілятивна музика *** композиторів *** твори і чому. Запис музики відбувався *** студії у виконанні ансамблю ***.

Приклад тексту: Музичним супроводом слугує мелодія, яка у різному аранжуванні з'являється декілька разів, підкреслює різні настрої героїв, їх внутрішній стан, а також надає фільму певної ритміки. Музика внутрішньо кадрова і закадрова, 10 функцій за З.Лісою, які використовуються у фільмі.

Шуми також відіграють важливу роль. Я використовувала такі виразні засоби, як: виключення шумів, різкі склейки, непрямі шуми.

Також в деяких сценах шуми відіграють контрапунктичну роль. Наприклад, у сцені...

Зведення

Динамічний діапазон, частотна корекція, акустична обробка, порядок виконання робіт.

Висновки

Під час роботи над фільмом я опанувала (в) ... технології, практику роботи з ... , зіштовхнулась(вся) з ... задачами, вирішити які вдалося/частково вдалося/не вдалося ... чином. Я працювала з ..., переймаючи досвід ... Свідомо/не свідомо знайдене ... рішення в сцені ... вважаю дуже вдалим (знахідкою фільму). Такі умови ... (досвід, жанр фільму тощо) є цікавими для звукорежисерського рішення та творчого підходу до поставлених завдань.

Через технічні (погодні, перепланування роботи над фільмом режисером тощо) мені не вдалося зробити ...

Фільми про ... для ... аудиторії є актуальними на сьогодні в Україні. У звуковій палітрі фільму було відтворено ... картину, емоційно підтриману музикою композитора... Хотілося (або ні) б фільм зробити у сучасній просторовій системі.

У роботі над **виставою** є підготовчий, репетиційний період, генеральний прогон, прем'єрні покази та репертуарна вистава. Також потрібно зробити розділ про відеозйомку та підготовку матеріалу до показу "рекламно-демонстраційної версії" до 15 хв.

Основну частину можна також побудувати не за технологією виробництва, а за складовими звукового рішення

Якщо запланований підрозділ менше сторінки, то окремої нумерації не потребує і просто може бути виділений заголовком, як в зразку. Структурні розділи Вступ, Висновки, Додатки є обов'язковими і оформлюються без нумерації.

